

Wiśła i Odra zagrożone

**Apel organizacji pozarządowych, naukowców,
samorządów dotyczący planów rozwoju żeglugi
śródlądowej na polskich rzekach**

Ewa Sufin-Jacquemart
Fundacja Strefa Zieleni
ewa.sufin@strefazieleni.org

**chronimy
wiśliska**

- **Tytuł apelu:** *Kosztowna iluzja żeglugi śródlądowej na polskich wodach. Naturalne rzeki zamieniamy w kanały bez wody ?*
- **Kiedy:** czerwiec-lipiec 2016
- **Apel w reakcji na:**
  1. *„Założenia rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016-2020 z perspektywą do 2030 r.” (Założenia)* przygotowane przez Ministerstwo Żeglugi i Gospodarki Morskiej oraz przyjęte przez Radę Ministrów
  2. **Projekt Banku Światowego pn. *Ochrona Przeciwpowodziowa Dorzecza Odry i Wisły*** (Projekt)

I. ***„Założenia rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce na lata 2016-2020 z perspektywą do 2030 r.”***

Autorzy Założeń przedstawiają jednostronnie korzyści:

- wzrost udziału przewozów żeglugi śródlądowej na rzekach
- związany z powyższym wzrost konkurencyjności portów morskich ujścia Odry i Wisły z powodu pojawienie się żeglugi
- aktywizacja gospodarcza i poprawa warunków żeglugi pasażerskiej i turystyczno- rekreacyjnej
- poprawa bezpieczeństwa powodziowego
- produkcja odnawialnej energii na powstałych piętrzeniach na rzekach.

SWISS

CONTRIBUTION

- My uważamy, że *Założenia* oraz wynikające z nich **wielkie plany rozwoju żeglugi śródlądowej są nierealne** i przedstawiamy argumenty:
  1. **Brak wody i konflikty z innymi dziedzinami gospodarki.**
  2. **Mało realne efekty gospodarcze i problemy budżetowe.**
  3. **Niepewny efekt transportowy.**
  4. **Dewastacja dolin i koryt rzecznych – zniszczenie siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000.**
  5. **Pogorszenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
zwiększenie ryzyka powodziowego i dodatkowe koszty.**

SWISS

CONTRIBUTION

- My uważamy, że *Założenia* oraz wynikające z nich **wielkie plany rozwoju żeglugi śródlądowej są nierealne** i przedstawiamy argumenty:
  1. **Brak wody i konflikty z innymi dziedzinami gospodarki.**
  2. **Mało realne efekty gospodarcze i problemy budżetowe.**
  3. **Niepewny efekt transportowy.**
  4. **Dewastacja dolin i koryt rzecznych – zniszczenie siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000.**
  5. **Pogorszenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
zwiększenie ryzyka powodziowego i dodatkowe koszty.**

- My uważamy, że *Założenia* oraz wynikające z nich **wielkie plany rozwoju żeglugi śródlądowej są nierealne** i przedstawiamy argumenty:
  1. Brak wody i konflikty z innymi dziedzinami gospodarki.
  2. Mało realne efekty gospodarcze i problemy budżetowe.
  3. **Niepewny efekt transportowy.**
  4. Dewastacja dolin i koryt rzecznych – zniszczenie siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000.
  5. Pogorszenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
zwiększenie ryzyka powodziowego i dodatkowe koszty.

SWISS

CONTRIBUTION

- My uważamy, że *Założenia* oraz wynikające z nich **wielkie plany rozwoju żeglugi śródlądowej są nierealne** i przedstawiamy argumenty:
  1. **Brak wody i konflikty z innymi dziedzinami gospodarki.**
  2. **Mało realne efekty gospodarcze i problemy budżetowe.**
  3. **Niepewny efekt transportowy.**
  4. **Dewastacja dolin i koryt rzecznych – zniszczenie siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000.**
  5. **Pogorszenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
zwiększenie ryzyka powodziowego i dodatkowe koszty.**

SWISS

CONTRIBUTION

- My uważamy, że *Założenia* oraz wynikające z nich **wielkie plany rozwoju żeglugi śródlądowej są nierealne** i przedstawiamy argumenty:
  1. **Brak wody i konflikty z innymi dziedzinami gospodarki.**
  2. **Mało realne efekty gospodarcze i problemy budżetowe.**
  3. **Niepewny efekt transportowy.**
  4. **Dewastacja dolin i koryt rzecznych – zniszczenie siedlisk i gatunków na obszarach Natura 2000.**
  5. **Pogorszenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
zwiększenie ryzyka powodziowego i dodatkowe koszty.**

PODSUMOWANIE ANALIZY TEORETYCZNEJ

dr inż. Janusz Żelaziński, hydrolog

Przeprowadzona analiza wykazała że jeśli poprzez regulację o 10% przyśpieszymy spływ wód powodziowych i jednocześnie o 10% skrócimy długość cieku to można oczekiwać wzrostu natężenia maksymalnego przepływu fali powodziowej o 38% ($1,22 \times 1,13 = 1,38$), co oznacza bardzo poważny wzrost zagrożenia powodziowego

II. Projekt Banku Światowego pn. Ochrona Przeciwpowodziowa Dorzecza Odry i Wisły

- Przyjęty w 2015 r. projekt został przygotowany w skrytości oraz przyjęty przez poprzedni rząd przy selektywnych konsultacjach społecznych, w których nie brały udziału liczące się organizacje pozarządowe zajmujące się wodami.
- **Program o wielkości 1,317 mld. dolarów** stanowią min. pożyczki z Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju (504 mln dol) oraz Banku Rozwoju Rady Europy (329 mln dol) a także dotacja z Unii Europejskiej (219 mln dol)

Źródło:

<http://www.worldbank.org/projects/P147460/?lang=en&tab=financial>

SWISS

CONTRIBUTION

- Kwestionujemy sensowność tego projektu i wydatków ponieważ:
  - **Regulacja Odry oraz prace hydrotechniczne na Wiśle prowadzić będą do zagrożenia i likwidacji siedlisk i obszarów Natura 2000**
  - **Proponowane działania to nieefektywna ochrona przeciwpowodziowa.**
- Dziwi nas zgoda Banku Światowego na finansowanie tych inwestycji
- Dziwi nas postawa UE

SWISS

CONTRIBUTION

Niepotrzebna rozbudowa dróg wodnych, wiążąca się z nieuniknioną regulacją rzek, zniszczy unikalne wartości polskiej przyrody.

Także dla bezcennych aluwialnych siedlisk, takich jak łągi wierzbowe, topolowe, olszowe, wiązowo-jesionowe oraz łąki selernicowe.

Najwięksi odbiorcy wody – energetyka, przemysł, usługi, gospodarka mieszkaniowa i rolnictwo – skazani są na prawdopodobne konflikty o wodę z powstałą żeglugą.

Na całej długości środkowej i dolnej Odry działania projektu stanowią krytyczne zagrożenie dla zasobów siedliska przyrodniczego rzeki z mulistymi brzegami.

Żegluga śródlądowa może zabrać wodę z innych dziedzin i prowadzić do ograniczeń wody w kranach w rejonach, w których woda pochodzi z ujęć powierzchniowych.

Dlaczego państwo polskie ma fundować i stwarzać konkurencję polskiej kolei, którą dofinansujemy i modernizujemy za miliardy złotych od wielu lat?

SWISS

CONTRIBUTION

Apelujemy o zweryfikowanie
zaangażowania w te destrukcyjne
ekologicznie, ekonomicznie
i społecznie projekty.

We don't need to copy the mistakes of the West

Take a look at Eko-Unia Ecological Association and
Bank Światowy wciąż grozi wpuszczaniem rzek w kanały
Zielony Instytut websites.

Most of Polish NGO's which care about rivers has
signed this Appeal already.

eko-unia.org.pl
zielonyinstytut.pl

- Dlatego:

apelujemy do

*Premier Rządu RP, Prezesa Banku Światowego,
Gubernatora Banku Rozwoju Rady Europy
Gubernatora oraz Komisarza ds. Środowiska KE*

*o zweryfikowanie zaangażowania w te
destrukcyjne ekologicznie, ekonomicznie i
społecznie projekty.*

Apel podpisały organizacje:

Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA, Fundacja Nasza Ziemia, Fundacja Strefa Zieleni, Stowarzyszenie „Nie kopalni odkrywkowej”, Stepnicka Organizacja Turystyczna Nie Tylko Dla Orłów, Towarzystwo Przyjaciół Rzek Iny i Gowienicy, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Fundacja Ekorozwoju, Stowarzyszenie Niesiołowice-Węsiory Kamienne Kręgi, Portal cycling-recycling.eu , Towarzystwo na rzecz Ziemi, Górnośląskie Towarzystwo Przyrodnicze, Towarzystwo Przyrodnicze Ziemi Oleśnickiej, Klub Gaja, Fundacja Zielone Światło, Zielone Wiadomości, Zielony Instytut, Fundacja „Rozwój TAK - Odkrywki NIE”, Polski Klub Ekologiczny, Międzynarodowa Koalicja dla Ochrony Polskiej Wsi – ICPPC, Klub Przyrodników, Portal Ziemia na Rozdrożu, Stowarzyszenie Ochrony Drzew "miastoDrzew", Przyjaciele Raby i Przyjaciele Dunajca, Fundacja ClientEarth Prawnicy dla Ziemi, Fundacja Ekologiczna „Zielona Akcja”, Fundacja alter eko, Polski Klub Ekologiczny Okręg Mazowiecki, Małopolskie Towarzystwo Ornitologiczne, Centrum Ochrony Mokradeł, Stowarzyszenie Ostra Zielen.

**Czy twoja organizacja jest na tej liście?
Jeżeli nie, to dołączcie do nas, zapraszamy!
Wyślij mail do: rgawlik@eko.org.pl**

Apel podpisali także naukowcy:

dr hab. Roman Żurek, dr hab. Tadeusz Fleituch, Instytut Ochrony Przyrody PAN, dr hab. Krzysztof Świerkosz, Uniwersytet Wrocławski, dr inż. Marcin Kadej, Uniwersytet Wrocławski, prof. dr hab. Tomasz Wesołowski, Pracownia Biologii Lasu Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. zw. dr hab. Dariusz Tarnawski, dyrektor Instytutu Biologii Środowiskowej, Zakład Biologii, Evolucji i Ochrony Bezkręgowców, Uniwersytet Wrocławski, prof. dr hab. Maria Osielska, kierownik Zakładu Biologii Ewolucyjnej i Ochrony Kręgowców Instytut Biologii Środowiskowej, Uniwersytet Wrocławski, mgr Beata Orłowska, pracownik Stacji Ornitologicznej Uniwersytetu Wrocławskiego, dr Lucyna Hałupka, Stacja Ornitologiczna na Wydziale Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. dr. hab. Maciej Luniak, Muzeum i Instytut Zoologii PAN w Warszawie, dr inż. Grzegorz Radtke, Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie, Zakład Ryb Wędrownych, dr Michał Skóra, Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie, Zakład Ryb Wędrownych, prof. dr hab. Tomasz Osiejuk, Zakład Ekologii Behavioralnej, Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań, dr hab., prof. nadzw. Krzysztof Kujawa, Instytut Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN, Zakładu Biologii Środowiska Stacja Badawcza IŚRiL PAN w Turwi, dr Justyna Majewska, SGGW w Warszawie, dr hab. Łukasz Kajtoch, Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN, dr Zygmunt Dajdok, Zakład Botaniki, Instytut Biologii Środowiskowej, Wydział Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, dr hab. Dariusz Wysocki, Wydział Biologii Uniwersytet Szczeciński, prof. dr hab. Jerzy Karg, biolog, ekolog, Marta Labocha-Derkowska, Instytut Nauk o Środowisku, Uniwersytet Jagielloński, dr hab. Adam Barcikowski emerytowany prof. Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, dr Anna Szczuka – Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN, dr inż. Wojciech Węglarski, b. nauczyciel akademicki Politechniki Krakowskiej, Wydział Inżynierii Elektrycznej i Komputerowej, mgr Maciej Bonk, doktorant, Instytut Zoologii, Uniwersytet Jagielloński, dr hab. prof. Piotr Żuk, Uniwersytet Wrocławski, dr Paweł Żuk, prezes fundacji Centrum Praw Obywatelskich i Badań nad Demokracją

Jak również kilku samorządowców:

Sławomir Chmielewski, burmistrz Gminy i Miasta Mogielnica
Jarosław Kapsa, pracownik samorządowy Urząd Miasta Częstochowy,
niezależny publicysta, Jakub Gołębiowski, radny Miasta Torunia z ramienia
stowarzyszenia „Czas Mieszkańców”, Karol Kreft, radny Miasta Reda, Komisja
Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska, Piotr Papis, Wójt Gminy
Klwów

**Bardzo zachęcamy naukowców i samorządowców do
podpisania naszego apelu!**

Należy wysłać mail do: rgawlik@eko.org.pl

11 sierpnia pod biurem Banku Światowego odbyła się manifestacja i konferencja prasowa przedstawicielei ponad 60 organizacji, naukowców i samorządowców.

W biurze Banku Światowego został złożony apel dotyczący zaniechania planów rozwoju żeglugi śródlądowej na polskich rzekach.

Treść apelu pod adresem: bit.do/apel-rzeki

Dziękuję za uwagę

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIE W RAMACH SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Towarzystwo na rzecz Ziemi

ul. Leszczyńskiej 7

32-600 Oświęcim

www.tnz.most.org.pl

